

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/131/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822010211
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Miháliková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5822010211.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Anny Mihálikovej a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a JUDr. Moniky Liptákovej, na neverejnom zasadnutí konanom 5. januára 2023 prejednal sťažnosť podanú L. W., nar. XX.XX.XXXX, proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6Nt/20/2022 zo dňa 3.11.2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť L. W. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením samosudkyňa Okresného súdu Námestovo podľa § 446 ods. 1 Tr. por. a § 74 ods. 1 Tr. zák. zmenila formu ochranného psychiatrického liečenia, ktoré bolo uložené L. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., W. XXX/XX, uznesením Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4Nt/11/2011 zo dňa 12.4.2012, právoplatným dňa 12.4.2012, z ambulantnej formy na formu ústavnú.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že dňa 6.7.2022 bol súdu doručený návrh Psychiatrickej ambulancie Hornooravskej nemocnice s poliklinikou Trstená na zmenu ochranného psychiatrického liečenia z ambulantnej formy na formu ústavnú, nakoľko u pacienta bolo zaznamenané opakované porušovanie liečebného režimu - nepravidelné užívanie medikácie, na depotnú injekčnú liečbu dochádzal s opakovaným časovým oneskorením, často až po telefonickvej výzve - pretrvával abúzus psychoaktívnych látok, ktorého požívanie aj sám pacient potvrdil, a jedenkrát bol potvrdený laboratórne pri kontrolnom vyšetrení moču. Opakovane tiež takýto kontrolný odber odmietol. Menovaný trpí závažným duševným ochorením a poberanie psychoaktívnych látok je vysokorizikové z hľadiska návratu ochorenia s následnými poruchami správania a rizikom ohrozenia svojho okolia. Pacient bol opakovane poučený a motivovaný, avšak k zlepšeniu jeho spolupráce nedochádza.

V priebehu konania, dňa 1.10.2022, došlo k prevzatíu L. W. na psychiatrické oddelenie Hornooravskej nemocnice s poliklinikou Trstená, pričom išlo o tzv. nedobrovoľnú hospitalizáciu, bez súhlasu pacienta. Okresný súd Námestovo uznesením, č.k. 14Pu/3/2022-12 zo dňa 3.10.2022 rozhodol, že prevzatie umiestneného L. W. bolo prípustné. Toxikologickým skríningom bolo zistené, že pacient je pozitívny na metamfetamín.

Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, najmä z výpovede ošetrojúcej lekárky vyplynulo, že spolupráca s povinným bola do októbra 2021 bezproblémová. Menovaný sa dostavoval na ambulantnú formu liečenia. V októbri 2021 sa spolupráca narušila, bola zistená pozitivita v moči. Bolo zistené, že užil metamfetamín a amfetamín.

Na kontroly musel byť opakovane telefonicky vyzývaný, neskôr bol predvolávaný písomne. Bol opakovane poučený a motivovaný, k zlepšeniu nedošlo. Nakoniec aj jeho matka avizovala, že pokračuje

v užívaní drog. Je vysoké riziko, že v prípade pokračovania v užívaní drog by mohlo dôjsť najskôr k verbálnej agresivite a potom fyzickej, čo sa udialo vlastne v nedávnej minulosti, kedy pre svoje agresívne správanie bol v spolupráci príslušníkov OO PZ aj privezený na psychiatriu, pričom aj ochranné liečenie prvýkrát súviselo s tým, že rozbil zariadenie na psychiatrickom oddelení, čo bolo pod vplyvom duševného ochorenia.

Predmetné uznesenie okresného súdu nenadobudlo právoplatnosť, pretože bolo napadnuté sťažnosťou L. W. priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom 3.11.2022 (na č.l. 30 súdneho spisu), ktorú písomne odôvodnil prostredníctvom ustanovenej obhajkyne (na č.l. 35-36 súdneho spisu). Z jej obsahu vyplýva, že nesúhlasí so zmenou spôsobu výkonu ochranného liečenia z ambulantnej formy na ústavnú. Argumentoval tým, že sa dobrovoľne podroboval ochrannému liečeniu ambulantnou formou a dostavoval sa aj

na lekárske kontroly, resp. liečbu, ktorá mu bola lekárom stanovená, a to do konca roka 2021. Posledné mesiace sa na túto liečbu dostavoval nie vždy načas, avšak nemal v záujme nepodrobovať sa tomuto spôsobu výkonu ochranného liečenia. Chce sa aj naďalej podrobovať ambulantnej liečbe, na ktorú bude pravidelne dochádzať, taktiež sa zdrží užívania návykových látok a bude dodržiavať liečebný režim určený lekárom. Poukázal na správu primárky psychiatrického oddelenia zo dňa 7.6.2022, doručenej súdu 13.6.2022 v konaní vedenom

na Okresnom súde Námestovo, sp.zn 4Nt/11/2011 (je súčasťou spisu sp.zn. 6Nt/20/2022), v ktorom navrhuje pokračovať v ochrannej ambulantnej psychiatrickej liečbe. Krátko na to podala pani primárka návrh na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia, pričom má za to, že nebol preukázaný dôvod, pre ktorý tak urobila. Jej odôvodnením bolo len, že komunikácia a spolupráca s povinným bola problematická a taktiež, že návrh bol podaný po tom, ako ju kontaktovala matka povinného. Matka povinného však nemá dobrý vzťah so samotným povinným, dlhodobo žije v Amerike a sporadicky navštívi syna. Súd nevykonal návrh

na vykonanie znaleckého dokazovania za účelom posúdenia aktuálneho zdravotného stavu, ako aj za účelom zistenia, či doposiaľ vykonané ochranné liečenie plní svoj účel a či je potreba zmeny ochranného liečenia na ústavnú formu. Povinnému bola nariadená ambulantná forma ochranného liečenia ešte v roku 2011 a jej následná zmena na ústavnú a znova

na ambulantnú bola nariadená na základe znaleckého posudku, vypracovaného v minulosti, v roku 2011 znalcom MUDr. Antonom Stankovičom a MUDr. J. Q.. Ide tak o jediný znalecký posudok, na základe ktorého sa rozhodovalo o uložení ochranného liečenia pre povinného. Následne už v konaniach týkajúcich sa zmeny spôsobu výkonu ochranného liečenia povinného znalecké dokazovanie vykonávané nebolo. Má za to, že od vyhotovenia tohto znaleckého posudku ubehla dlhá doba (viac ako 11 rokov), v priebehu ktorej mohlo dôjsť k zmene zdravotného stavu povinného, závery tohto znaleckého posudku nemusia zodpovedať aktuálnemu stavu, a preto je potreba skúmania dôvodnosti podaného návrhu

na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia opäť znalcom. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6Nt/20/2022 zo dňa 3.11.2022 zrušil podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku

a návrh na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia zamietol, alternatívne, aby v zmysle ust. § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil a uložil Okresnému súdu Námestovo, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie prokurátora k sťažnosti L. W..

Krajský súd na neverejnom zasadnutí, po zistení, že sťažnosť proti uzneseniu súdu prvého stupňa je prípustnou v súlade s § 446 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 185 ods. 1, ods. 2

Tr. por., túto podala oprávnená osoba (§ 186 ods. 1 Tr. por.) riadne a včas, v lehote ustanovenej v § 187 ods. 1 Tr. por., podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce výroku napadnutého uznesenia a po zvážení všetkých okolností významných pre rozhodnutie dospel k záveru, že sťažnosť L. W. nie je dôvodná.

V zmysle ust. § 74 ods. 1 Tr. zák. možno v ktoromkoľvek štádiu liečenia pripustiť zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia nielen z ústavného na ambulantné, ale aj naopak. V odôvodnených prípadoch môže správa zdravotníckeho zariadenia navrhnúť takúto zmenu formy liečby. Dôvodom takejto zmeny je, ak sa

liečená osoby odmieta podrobiť (ambulantnému) ochrannému liečeniu, alebo sa ukáže, že ďalší pobyt liečenej osoby na slobode je nebezpečný, alebo sa dodatočne zistí, že vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti nemožno očakávať splnenie účelu ochranného liečenia ambulantnou formou. Ochranné liečenie je jedným z druhov ochranných opatrení, ktoré podľa § 2 Tr. zák. patria medzi prostriedky slúžiace na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Jeho účelom je rovnako ako pri treste zaistiť ochranu spoločnosti špecifickým spôsobom.

Napadnutému rozhodnutiu prvostupňového súdu o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia L. W. nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok. Odôvodnenie rozhodnutia učinil prvostupňový súd zodpovedajúcim spôsobom, dostatočne a presvedčivo, a preto krajský súd v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia odkazuje. Krajský súd zistil, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne popísal skutkový stav, ktorý bol podkladom pre výrokovú časť napadnutého uznesenia. Skutkové závery súdu prvého stupňa v napadnutom uznesení vychádzajú z dôkazov, ktoré sú obsahom spisového materiálu. V dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu, a pri existencii kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na správne dôvody, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie.

Z hľadiska aplikácie hmotného práva sa krajský súd stotožnil s výrokom napadnutého uznesenia, ktoré zodpovedá stavu veci a zákonu, a preto sťažnosť L. W. nie je dôvodná.

Sťažnostné argumenty L. W. neboli spôsobilé zvrátiť stav veci a zákonu zodpovedajúci výrok uznesenia súdu prvého stupňa. Sťažovateľ vo svojom opravnom prostriedku v podstate argumentoval tým, že hoci sa posledné mesiace nie vždy a načas dostavoval na liečbu, nemal v záujme nepodrobovať sa tomuto spôsobu výkonu ochranného liečenia a že od vyhotovenia posledného znaleckého posudku ubehla dlhá doba (viac ako 11 rokov), v priebehu ktorej mohlo dôjsť k zmene zdravotného stavu povinného. Krajský súd však konštatuje, že L. W. nerešpektoval liečebný režim, preukázateľne bral psychoaktívne látky a sám na verejnom zasadnutí uviedol, že ak pani doktorka bude trvať na liečení ústavnou formou, tak liečeniu ústavnou formou sa podrobí. Ďalej uviedol, že na psychiatrii nechodil, lebo to mal pomiešané v hlave, prestal brať lieky a drogy bral skoro každý deň (pervitín). Navrhovateľka - ošetrujúca lekárka MUDr. J. F. na verejnom zasadnutí uviedla, že vzhľadom na aktuálny zdravotný stav, ambulantná forma liečby mu nepomôže. Ústavná forma zastabilizuje jeho zdravotný stav tak, aby mohol pokračovať ambulantnou formou jeho liečenia. Je vysoké riziko, že v prípade pokračovania v užívaní drog by mohlo dôjsť najskôr k verbálnej agresivite a potom fyzickej. Dôvodnosť podaného návrhu bolo potvrdená aj nevyhnutnou hospitalizáciou L. W. na psychiatrickom oddelení už po podaní predmetného návrhu. Krajský súd v tomto smere dodáva, že nezaznamenal žiadnu špecifickú aktivitu zo strany L. W., resp. jeho ustanovenej obhajkyne, ktorá by relevantným spôsobom nastavila argumenty proti konštatovaniu navrhovateľky MUDr. J. F. o nutnosti zmeny ochranného psychiatrického liečenia z ambulantnej formy na formu ústavnú. Podľa názoru krajského súdu vzhľadom na pravidelné užívanie drog mohlo dôjsť k zmene zdravotného stavu L. W. len k horšiemu. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4Nt/11/2011, vyplýva, že duševný stav L. W. bol skúmaný v znaleckom posudku zo 7.11.2011 a bolo mu diagnostikované závažné psychotické ochorenie z okruhu endogénnych psychóz - schizofrénia paranoides s návrhom na uloženie ústavnej ochrannej psychiatrickej liečby. Len z dôvodu remisie ochorenia znalec na verejnom zasadnutí pripustil, že postačí aj ambulantná forma liečby, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením konajúceho súdu, sp.zn. 4Nt/11/2011 z 12.4.2012. Následne tá istá lekárka MUDr. J. F. podala u menovaného návrh na zmenu liečby na ústavnú zo 17.9.2013 (z dôvodu poberania psychoaktívnych látok), ktorému konajúci súd vyhovel uznesením, sp.zn. 4Nt/11/2011 z 28.1.2014. Uznesením Okresného súdu Martin, sp.zn. 23Nt/77/2014 zo dňa 12.12.2014 bol opätovne L. W. zmenený spôsob výkonu ochranného psychiatrického liečenia na ambulantnú formu. Menovaný pokračoval v ambulantnej forme liečby, ktorá bola hodnotená ako potrebná, striedavo bol hospitalizovaný v psychiatrických liečebniach, boli obdobia, kedy sa nedostavoval do ambulancie. Súčasťou spisu sú aj správy od MUDr. J. F. (z 3.6.2020, 7.6.2022), u ktorej si v ostatnom období vykonával ambulantnú liečbu. Aj v poslednej správe ošetrujúca lekárka konštatuje spoluprácu s pacientom ako problematickú. Z uvedenej genézy liečby je zrejmé, že ošetrujúca lekárka MUDr. J. F. je dlhodobo oboznámená so zdravotným stavom L. W. a priebehom jeho liečby. Je teda plne kompetentná sa vyjadrovať so znalosťou veci. Ošetrujúca lekárka predložila súdu aktuálne zhodnotenie zdravotného stavu L. W. v súvislosti s vykonávanou ochrannou

liečbou, teda súdu z odbornej stránky boli objasnené všetky dôležité skutočnosti pre rozhodnutie o navrhovanej zmene a o týchto ani krajský súd nemal pochybnosti. Preto okresný súd postupoval správne, keď návrh na znalecké dokazovanie zamietol.

Podľa § 446 ods. 1 Tr. por. o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia rozhoduje na návrh prokurátora, obvineného, jeho zákonného zástupcu, osoby, ktorá by mohla za obvineného v jeho prospech podať odvolanie, alebo ak obvinený medzitým nastúpil alebo absolvoval uloženú odvykáciu alebo inú liečbu v niektorom zdravotníckom zariadení, na návrh ošetrojúceho lekára alebo aj bez takého návrhu súd, v ktorého obvode je liečebné zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva, na verejnom zasadnutí; predtým musí byť odsúdený vyslúchnutý.

V súvislosti s procesným postupom okresného súdu je namieste konštatovať, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, bolo vykonané prvostupňovým súdom v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, zvlášť s ustanovením § 446 ods. 1 Tr. por. Preskúmaním veci sťažnostný súd zistil, že L. W. bol na verejnom zasadnutí prítomný a pred rozhodnutím o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia obligatórne vypočutý tak, ako to vyplýva z vyššie uvedeného ustanovenia.

Súd bol povinný zvážiť akútnosť podaného návrhu a v ňom uvedených dôvodov ošetrojúcou lekárkou a zabezpečiť nielen ochranu spoločnosti pred hroziacim konaním zo strany L. W., ale tiež ochranu jemu samotnému. Tomuto nasvedčuje aj genéza doterajšieho priebehu výkonu ochranného liečenia u menovaného.

Bezprostredné poznanie zdravotného stavu L. W., nedodržiavanie liečebného procesu, pravidelné užívanie drog a vyslovené možné vysoké riziko verbálnej a následne aj fyzickej agresivity vo svojom súhrne v danom prípade aj podľa názoru sťažnostného súdu sú dôvodom na zmenu ambulantnej ochrannej psychiatrickej liečby na formu ústavnú. V konečnom dôsledku takúto možnosť nevylučuje ani zákon. Je evidentné, že ambulantné ochranné psychiatrické liečenie prestalo u L. W. plniť svoj účel. Na to, aby mohlo tento účel splniť, je potrebné, aby bol zastabilizovaný zdravotný stav pacienta a aby dodržiaval liečebný režim, ktorý bude v jeho prípade účinne zabezpečený jedine ústavnou formou. Nie je možné očakávať, že by pokračovanie v ambulantnej forme liečenia u L. W. v danom prípade splnilo svoj účel.

Reálne garantovanie a uplatnenie základného práva na súdnu ochranu aj v konaní o zmene spôsobu ochranného liečenia neznamena, aby všeobecné súdy preberali skutkové a právne názory strany konania, ktorá sa nestotožňuje s návrhom ošetrojúceho lekára na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom neboli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného alebo procesného okresným súdom, ktoré by odôvodňovali zrušenie alebo zmenu napadnutého uznesenia, a preto krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť L. W. ako nedôvodnú zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.